

شناسایی ساز و کار گسل درونه در جنوب تربت حیدریه

مریم کوچکی، دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه تربیت مدرس، koochaki.mar@gmail.com
خالد حسامی آذر، دکتری تکتونیک از دانشگاه آیسالا سوئد، 1381، پژوهشگاه بین المللی زلزله شناسی و مهندسی زلزله. hessami@iiees.ac.ir
علی یساقی، دکتری تکتونیک از دانشگاه آدلاید استرالیا، 1377، عضو هیئت علمی دانشگاه تربیت مدرس. yassaghi@modares.ac.ir

چکیده :

گسل درونه از بزرگترین گسل های امتداد لغز در ایران بشمار می رود . سازو کار این گسل در بخش های مختلف آن بطور متفاوتی گزارش شده است . در مطالعات گذشته، بخش مرکزی این گسل را هم بصورت چپ بر و هم راست بر معرفی کرده اند . در این پژوهش با استفاده از شواهد بدست آمده از جابجایی آبراهه ها ، وضعیت پرتگاههای گسلی، در طی بازدید های صحرایی و همچنین مطالعه عکس های هوایی، نتایجی بدست آمد که به واقع هر دو نوع سوی حرکت، چپ بر و راست بر را برای بخش مرکزی گسل درونه، به تایید می رساند . در شاخه های جوان گسل که در بخش های جنوبی واقع شده اند، جابجایی آبراهه ها بصورت چپ بر دیده شده و جابجایی های راست بر بروی آبراهه های قدیمی که در شاخه های قدیمی تر گسل واقع شده اند، اندازه گیری شده است . می توان اظهار داشت که ساز و کار گسل درونه زمانی در بخش مرکزی بصورت امتداد لغز راست بر بوده و سپس در زمانی دیگر این ساز و کار به امتداد لغز چپ بر تغییر یافته است . عامل اصلی این تغییر مکانیسم را می توان تغییر میدان تنش در منطقه دانست.

کلید واژه ها: گسل درونه، تکتونیک فعال، گسل های امتداد لغز، ایران مرکزی، تربت حیدریه، سیستم آبراهه ای.

Abstract:

Dorouneh Fault is one of the greatest strike-slip fault in Iran. The mechanism of this fault in different part of it had been reported differently. In previous investigations, the central part of this fault has introduced both sinistral and dextral. The result of this research supports these two kinds of movement for central part of dorouneh fault. These results have been obtained based on the displacement of drainage, state of fault scarp and etc. during the study of satellite images and field studies. In young branches of this fault which have located in southern areas displacement of drainage has seen in sinistral manner. And dextral displacement which is on the older drainage, located older branches of fault. We can conclude that the mechanism of Dorouneh Fault which has been in dextral strike-slip manner and then in another period this mechanism has changed into sinistral strike-slip manner. Changing of stress field in this region can be considered as most important factor of this change of mechanism.

Keywords: Dorouneh fault, Active tectonic, Strike slip fault, Central Iran, Torbat-e Heydariyeh, Drainage system.

مقدمه :

بخش اعظم فلات ایران را بصورت یک صفحه مثلثی کوچک در نظر می گیرند که بوسیله دو سیستم گسل تراستی در شمال (البرز) و در جنوب (زاگرس) محدود شده است. (درویش زاده، 1385). با نگاه به